

INICIEM LA REFLEXIÓ EN CENTRE

CURS 2021-22

Comencem els quatre debats amb la visualització d'una petita presentació que recull les idees principals de la xerrada de la Dra. Anna Jolonch perquè ens aportin llum i ens inspirin. Seguidament llegim un text del Petit Príncep (el fanaler) que ens convida a iniciar les diferents converses pedagògiques basades en les quatre preguntes proposades des del Laboratori de Transformació Educativa.

COM FEM DE L'ESCOLA UNA ORGANITZACIÓ QUE APRÈN I UNA UNITAT DE RECERCA?

En el nostre institut **tothom aprèn en diferents situacions, interaccions i direccions**: entre iguals, alumnat-professorat... Es comenta que el professorat hauria **d'apropar-se més a les diferents realitats personals i socials de l'alumnat i entendre que afecten al seu aprenentatge**. Això probablement ens faria modificar actuacions i personalitzar més l'aprenentatge. Tanmateix, també es fa notar que un sol professor o professora sovint no pot atendre fins al nivell que potser voldríem si no es disposa de més recursos personals o reducció de ràtios.

Lligant aquest últim punt amb el text del Petit Príncep, es percep que sovint hi ha una **asincronia entre el Departament d'Ensenyament i el treball als centres/aules**. En els cicles enlloc de no canviar la consigna es canvia massa sovint (el currículum s'ha canviat tres

vegades en quatre anys) i el temps no es pot dedicar certament al que es creu més important perquè ja hi ha molta feina a readaptar-se i canviar aspectes més burocratitzats.

També tenim la sensació del fanaler, anem massa ràpid, no gaudim de la feina, cal parar. L'alumnat també porta a l'institut el que ens imposa d'alguna manera la societat, aquesta pressa, l'acceleració, falta de temps. **Per aprendre fa falta coure a foc lent. Fer menys és més en l'alumnat.** Això també ens obliga a preguntar-nos: **què és el que és verdaderament important que aprenguin** per les professions incertes futures i/o per fer créixer la part humana tan degradada en la nostra societat???

Estem d'acord que hauríem de ser una unitat de recerca. Hauríem de tenir contemplada i valorada aquesta recerca dins el nostre horari, igual que un metge la té. Ara bé, sí que podem aprofitar equips de treball per tal de **compartir aprenentatge** entre els docents:

- **Equips docents més pedagògics.** No focalitzar només en comentaris d'alumnat.
- En les **comissions de treball** on es troben diferents persones interessades en un àmbit/objectiu comú.
- **Treball interdisciplinari** que ens "obliga" a treballar conjuntament.
- **Plataforma** on penjar experiències positives, que ens funcionen.
- **Obrim l'aula!** Voluntàriament convertir-nos en "peixeres de vidre", convidant als companys/es que vulguin venir a veure una classe. Apuntar-se prèviament. Perdre la por a ser jutjats. Fem feedback positiu. Ens enriqueim mútuament.
- **Crear xarxa**, entre departaments i entre diferents centres. Si es dona l'oportunitat reprendre les visites a centres.

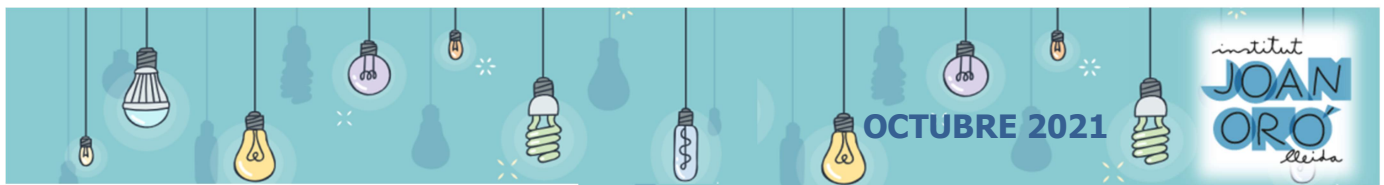
Finalment s'està d'acord que **cal l'aturada, el pensar, repensar, la reflexió, l'avaluació**, la conversa pedagògica com a factors importants per ser una organització que aprèn.

QUÈ M'EMPORTO?

- Compartir bones pràctiques amb els companys/es, millor presencialment i "en viu".
- És important saber aturar-se per assegurar-se que el que volem transmetre realment arriba al destinatari.
- Hem de ser classes peixera i perdre la por a mostrar la nostra feina. Feedback positiu!
- Som creatius, hem de continuar sent-ho però no tot ha de recaure en nosaltres.

El Departament d'Ensenyament ha d'acompanyar-nos.

- Aprenentatge entre iguals (codocència, observació d'aula...)
- Que els equips docents siguin més d'intercanvi i no pas tan centrats en l'avaluació.
- Tenir més temps per col·laborar entre nosaltres professors ja sigui en projectes, comissions, equips docents...
- Que les classes siguin com peixeres transparents. Vull poder seguir assistint a les classes dels meus companys i m'encantaria que em visitessin quan faig les meves.
- Hem de potenciar la capacitat d'adaptació dels nostres alumnes. Cal planificar tasques prou obertes que facilitin aquesta adaptació.
- Bona sessió pedagògica. He après!
- Per experimentar es precisa de temps
- Compartir informació, tasques, coneixements i informació com a plantejament a millorar i aprendre.
- Aules obertes. Compartir experiències amb altres professors a l'aula.
- Jo em quedo amb l'espai de reflexió DIÀRIA de com millorar. De fer MENYS per aconseguir MÉS.

COM PODEM MILLORAR EL LIDERATGE PEDAGÒGIC AL CENTRE?

Hem orientat el debat parlant en primer lloc del concepte de lideratge (vertical, horitzontal...), per després passar al lideratge pedagògic (com ha de ser, quines habilitats o actituds té...) i acabar concretant quin entorn de centre facilitarà que es pugui produir aquest lideratge.

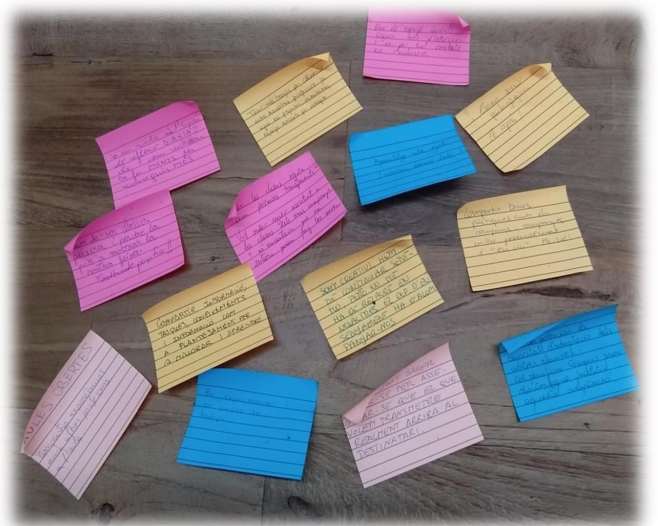
Les propostes d'actuació en obert que hem recollit són les següents:

- Trobades informals i sopars (per generar confiança)
- Cercar espais de debat pedagògic.
- No treballar tant, parar i parlar més.
- Que es generin iniciatives com aquest debat.
- Focalitzar més i tenir uns objectius compartits comuns.

En petit grup, hem recollit les següents propostes:

- Obrir les portes de despatxos i departaments per fer més visible la feina que es fa i compartir més el dia a dia de l'institut.
- Compartir i comunicar més i millor per ser conscients de què tenim una fita i uns objectius comuns.
- Afavorir la codocència i l'intercanvi experiencial docent.
- Canvis d'estructura i espais per afavorir el treball en equip.
- Cercar espais per fer una parada, afavorir el diàleg. Per exemple fer debats un cop al trimestre.
- Posar sobre la taula temes que interessin al claustre.
- Promoure un lideratge que marqui un camí i que acompanyi el lideratge horitzontal.
- Tenir present que un bon líder crea nous líders.
- Cultivar les actituds que acompanyen al lideratge pedagògic: escalf, empatia, assertivitat, humilitat, comunicatiu, generositat, paciència, entusiasme, efímer, facilitador, i conèixer molt bé el seu equip i generar confiança en les persones.
- S'han de tenir clars els objectius i les metes.
- El lideratge ha de tenir forma de matriu: horitzontal i vertical.
- El lideratge pedagògic ha de confiar en què les persones ja saben el que han de fer.
- La confiança es genera comunicant-nos i coneixent-nos.
- Explicar el projecte educatiu del centre i que tothom el sàpiga i el comparteixi. Cal buscar com fer-ho.
- Recolzar un grup que generi debat per a poder descobrir les diferents realitats dels diferents nivells educatius del nostre centre.
- Diferenciar la confiança professional i la personal. La primera ha de ser inqüestionable.
- Conèixer i reconèixer les potencialitats de tots els docents.

QUÈ HEM DE FER QUÈ NO FEM I QUÈ HEM DE DEIXAR DE FER?

Els i les que hem participat en aquest debat, ho hem fet posant el focus més en allò que hem fet, allò que estem fent i en el que cal fer d'ara en endavant per seguir en el camí de la transformació educativa.

Què hem estat fent fins ara?

- Adaptar-nos als canvis amb molt bona predisposició. Som flexibles i valents!
- Obrir les nostres aules a l'observació (Xarxa de Competències Bàsiques, pràcticum...)
- Codocència i treball cooperatiu, especialment en el treball per àmbits i projectes.
- Hem donat molta importància a l'acompanyament de l'alumnat, posant recursos en aquest sentit i recolzant les tutories.
- Autocrítica
- Ganes de fer-ho millor.
- Formació en disciplina positiva.
- Algunes activitats de cohesió amb el professorat (amic invisible, St. Jordi, festival..)

Què hem de deixar de fer?

- Carregar-nos de feina i prioritzar la nostra tasca pedagògica.
- Pressionar-nos amb l'avaluació i el currículum, centrant-nos en allò que és essencial...
- Diferenciar molt les etapes educatives, l'alumnat sovint no s'adapta a el canvi d'etapa per la gran diferència que hi ha.

Què hem de fer?

- Modelatge, hem de ser coherents amb el que diem i el que fem.
- Gestionar millor el temps, centrant-nos en allò que és essencial.. (aula, equips docents, tutories,...)
- Entrenar-nos a donar feedback, bon feedback que ajudi al nostre alumnat, proper i sistemàtic.

- Posar especial cura i atenció en la preparació del salt de l'ESO a Postobligatoris, sobretot a nivell emocional.
- Fer un treball interdepartamental per poder consensuar els currículums, centrant-nos en allò que és essencial
- Participar més en els claustres.
- A l'aula cal pensar més en termes de competències i no tant en continguts.
- Centrar-nos en allò que no funciona i aportar solucions, no quedar-nos en només la detecció.
- Compartir els objectius de centre, promoure entre tots la nostra cultura de centre.
- Fer un esforç entre tots per filtrar la informació, sovint en tenim un excés i costa discernir quina és la important. Cal doncs gestionar bé la informació que rebem i la que donem.
- Generar confiança en els diferents equips.
- Cuidar-nos, hem d'estar bé i sentir-nos part d'un equip. Per això cal trobar-nos, escoltar-nos i mirar-nos als ulls.
- Continuar fent accions per crear equip, cohesió.
- Proposar les nostres idees a les coordinacions de les diferents comissions, a l'equip directiu, a les tutores...

COM ESTEM COL-LABORANT I APRENENT JUNTS EN UNA NOVA CULTURA DOCENT?

Després de presentar-nos i introduir la sessió llegim el conte del Petit Príncep i el fanaler. La metàfora és fàcil i en principi tothom està d'acord que cal **adaptar-se als nous temps** i els nous contextos.

Hi ha qui manifesta que li preocupa més la **manca de saber estar** per part de l'alumnat que la implementació de noves metodologies. S'està d'acord en que hauríem de fer un esforç per acordar mesures que funcionin, anar **tots a una**. Potser els equips docents haurien de ser diferent de com són ara i, en comptes de parlar dels alumnes d'un a un, es podrien dedicar a buscar maneres de fer que les classes funcionin millor, compartir estratègies d'aula.

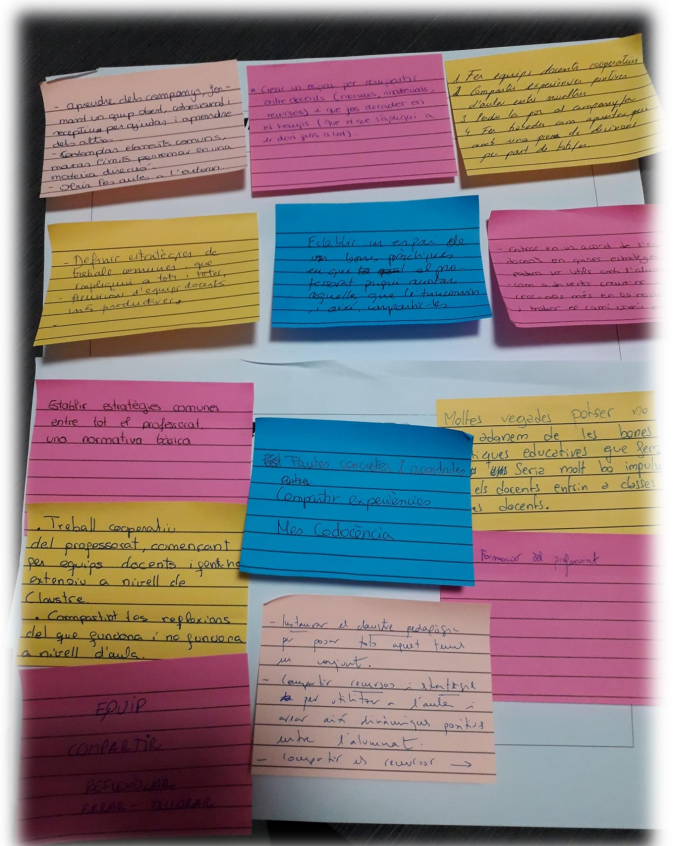
Força gent ha tingut experiències de **codocència** a l'aula i tothom ho valora molt **positivament** i en demanen més. Els permet aprendre del company (especialment el professorat novell sent aquesta necessitat) i atendre millor l'alumnat. Es comparteixen experiències enriquidores i es posa sobre la taula la necessitat de crear espais de codocència perquè la classe funcioni millor i per aprendre junts (obrir-nos a compartir, **perdre la por al company...**). S'expliquen experiències en que el professor ha après dels alumnes.

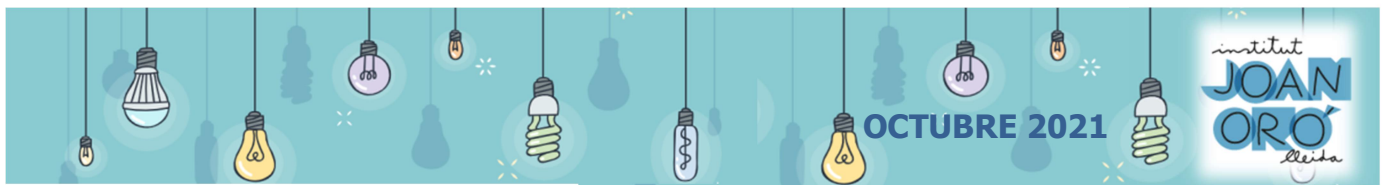
També es parla de la necessitat d'aturar-nos (com el fanaler) i de **reflexionar** sobre el que fem, l'impacte que té en el procés d'aprenentatge. Decidir què continuem fent i que deixem de fer, **què és l'essencial**.

Comentem experiències d'altres centres on han tirat parets i els professors treballen sempre junts a l'aula: **la peixera de vidre** (Claver, Montgròs...). Davant la impossibilitat d'enderrocar parets o de baixar ratios (una altra demanda) es demana al professorat que contesti la pregunta **I ara què?** Tenint en compte els recursos que tenim (no podem baixar ratios pq no és a les nostres mans; no podem enderrocar parets pq no és a les nostres mans...) **Què podem fer nosaltres?** Què hem de fer per concretar/ quines accions?

Aquestes han estat les respostes dels companys/es:

- Pautes concretes i acordades. Compartir experiències. Més codocència.

- Establir un espai de bones pràctiques en que el professorat pugui anotar aquelles que li funcionin i així compartir-les.
- Definir estratègies de treball comunes, que impliquin a tots i totes. Reunions d'equip docent més productives.
- Entrar en un acord de l'equip docent en quines estratègies ens poden ser útils amb l'alumnat. Com a docents creure'ns i involucrar-nos més en la nostra tasca i trobar el camí comú per a fer-ho.
- Formació del professorat.
- Aprendre dels companys, formant un grup obert, cohesionat i receptiu per ajudar i aprendre dels altres. Contemplar elements comuns, marcar límits per remar en una mateixa direcció. Obrir les aules a l'entorn.
- Establir estratègies comunes entre tot el professorat, una normativa bàsica.
- Treball cooperatiu del professorat, començant per equips docents i fent-ho extensiu a nivell de claustre. Compartint les reflexions del què funciona i no funciona a nivell d'aula.
- EQUIP - COMPARTIR - REFLEXIONAR - ERRAR - MILLORAR
- Moltes vegades potser no ens adonem de les bones pràctiques educatives que fem. Seria molt bo impulsar que els docents entrin a classes d'altres docents.
- 1. Fer equips docents cooperatius. 2. Compartir experiències positives d'aula entre nosaltres. 3. Perdre la por al company. 4. Fer trobades com aquesta però amb una presa de decisions per part de tots/es.
- Crear un espai per compartir entre docents (normes, materials, recursos) i que fos durador en el temps (que el que s'apliqui a 1r duri fins a 4rt)
- Instaurar el claustre pedagògic per posar tots aquests temes en conjunt.
- Compartir recursos i estratègies per utilitzar a l'aula i crear així dinàmiques positives entre l'alumnat. Compartir els recursos amb l'equip docent de cada curs. compartir i posar sobre la taula. Parlar i sobre tot aprendre a liderar.

